

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 k.
Helyben házhoz hozva:
Egész évre ..... 19 kor.
Negyedévre ..... 5 k.
Világke postán számlitva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, kivéve a
Gazda napot, napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy magánszáma, am-
váltásokra.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

X. évfoiyam 300. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 december 27.

Karácsony a harctéren.

Az oroszok arra használták fel a szent karácsony éjjelét és első napját, hogy hevesebben támadjanak. Azt hitték, hogy mikor a vallásos érzés még jobban áthatja a szíveket, azzal gyengébbekké is lesznek. Csak a vértük árán győződtek meg arról, hogy a vallásosság erő és nem gyöngeség. Erő, mely nagyobb hősiességre, nagyobb önfeláldozásra s a kötelesség hűbb teljesítésére tesz képessé.

A győztes szövetséges hadsereg folytatja az oroszok üldözését a Visztula vonalon, melynek birtokáért folyik a harc. A visszavonult orosz erő most a Visztula-vonalon próbál ellenállást kifejteni, mert ha ezt a pozíciót is fel kell adnia, akkor Lengyelországot veszítette el. A Visztula-vonalon dől el Lengyelország sorsa, mert ha innen is kiverik az oroszot, csak Oroszország belsejében kisértethet meg újabb ellenállást. A kiváló vezetés elérte már is, hogy a visszevert orosz hadak védekezésre vannak kényszerítve s oly helyzetben, hogy nemsokára a szent orosz birodalom határai között fog dűlni a harc.

A Kárpátokból az orosz hadak kiszorultak s a Bártfáról elvonult seregeket már Galiciában üldözik csapataink, Uzsoknál is csak a határ-szélen foly a győzelmes harc.

A BÉKE ÜNNEPE.

Karácsony, a béke gyönyörű ünnepe elmúlt; de hangulata itt rezeg a szívében, belevésve sokkal mélyebben, mint bármely más év karácsoya után. Ma inkább, mint valaha, érezzük, mennyire igazán a béke ünnepe karácsony.

Ezeknek a gondolatoknak a hű-ját ütötte meg karácsonyi szent beszédében Nagyvárad püspöke, gróf Széchényi Miklós is.

Amikor Krisztus született, mondotta a püspök, a római császár alatt békének örvendett a nép. De ez nem volt az igazi béke, a lelkek más béke, több szabadság után vágyakoztak. Ezt az igazi békét hozta meg az emberiségnek az Ur Jézus.

Ma, mikor a Béke fejedelmének ünnepét üljük, háboruban áll a világ, nemzet küzd nemzet ellen, ország ország ellen. Ne gondoljuk, hogy azért a Krisztus békeje elveszett volna. Ha a békét nem is áll hatalmunkban azonnal létrehozni, de megszerezhetjük magunknak azt

a békét, amit a világ el nem vehet: a lélek békéjét, a lelkiismeret tisztaságát.

Ezek a gondolatok vigasztalják a mi hőseinket, akik Isten nevével a királyért és hazáért harcolnak, feláldozzák életüket, nem félik a halált s a lelkiismeret tisztaságában megtalálják azt a békét, amelyet az ellenség nem vehet el tőlük.

Ők kötelességük tudatában állják a harcot és megvetik a halált. Elvárják tőlünk, hogy amint ők megvetik a halált, úgy mi ne féljünk az élettől. Tagadhatlan, hogy az élet ma ránk fokozott terheket ró. Annak a szegény nőnek talán könnyebb volna a harc mezején férje mellett elvérzeni, mint éhezni gyermekei sirását hallgatni. Ők a harc mezején a küzdelem hevében diadalmammal felejtethetik a fájdalmakat, mi itthon csak a szenvedéseket és az onnan jött véres sebesülteket látjuk. Keressük valamennyien a lelkiismeret tisztaságát, keressük az Ur Jézust, aki ma hozta le a békét a földre, mert Ő életével nemcsak

megmutatta az utat, melyen haladnunk kell, hanem a kegyelem eszközeivel eszközöket is adott, melyekkel az Ő utjain haladhatunk. Ha élünk a kegyelem eszközeivel és kitartunk ezen az uton, még ha tövises is ez az út: akkor elérjük az egyetlen igazi célt, az egyetlen igazi békét: Krisztus békéjét, az örök békét.

A világháború.

Harcaink északon és délen.

Budapest, december 26. Tegnap csapataink 4 napi vitézi harcok után elfoglalták az uzsoki szorosot. Galiciában az oroszok néhány nap óta megkezdett támadásukat nagy haderővel folytatták és ismét birtokukba vették a krosnoi és jusoi mendencéköt. Alsó-Dunajec és Nidamentén a helyzet változatlan. Tomaszóvól délre támadásunk választott irányban tért nyert.

Balkáni hadszíntéren 10 nap óta nyugalom van, csak a Száva és Drina mentén folynak olykor jelentéktelen csatározások. Bileca vára december 24-én montenegróiak gyenge támadását visszaverte. Hőfer, altábornagy.

A japánok ellen.

Páris, december 26. Pichon ellen Sembot szocialista miniszter oikkében kikel a japán segítségül hívása miatt. A francia inkább kössön békét, ha kedvező alkalom kínálkozik tisztességes békére.

Lowic a németeké.

Budapest, december 26. (Sajtó-bizottság engedélyével.) Lokalanzenge: december 16-iki tudósítása szerint a német birtokba vette Lowicot.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, december 26. Nagy Főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről: Nieuportnál a franciáknak és angoloknak 24-éről 25-ére virradó éjjelen ellenünk intézett támadásait visszavertük. Festoubertnél indusokkal és angolokkal vívott harcaink eredményét csak ma tekinthetjük át. 13 tiszt és 819 színes és angol katona, 14 gépfegyver, 12 aknavető, fényszórók és egyéb hadianyagok kerültek kezeinkre. Harctéren az ellenségnek több, mint 3000 halottja maradt. Az angolok halottuk eltemetésére fegyverszünetet kértek, amit megadtunk. A mi veszteségeink aránylag csekélyek.

Libous körül Amienstől keletre és Trazyvartól délkeletre Compiagnetől északkeletre vívott kisebb ütközetekbe, mintegy 200 embert elfogtunk.

Vogezekben, Diedrlshausentől délre és Felső-Elzászba Sennheimtől nyugatra, valamint Altkirchentől délnyugatra kisebb harcok voltak. A helyzet ott változatlan maradt.

Dec. 20-án délután egy francia pilóta Inor falura 9 bombát dobott, noha ott csak hadikórházak vannak, melyek, mint ilyenek, pilóták részére is felismerhetővé vannak téve.

Említésre méltó kár nem történt. Válaszul e tette, valamint Freiburg városra történt újabb bombavetésekre, mely nyílt város és hadművelet területén kívül fekszik, ma reggel Nancyi hadállások területén néhány helysége dobunk le közép kaliberű bombákat.

Keleti hadszíntér. Oroszoknak Lowtzen melletti hadállásaink elleni támadásait visszavertük. 1000 fogoly maradt kezeink között.

Észak-Lengyelországban a Visztulától északra a helyzet változatlan maradt. A Visztulától délre támadásaink Bzuna szakaszon előbbre haladtunk.

Pilica jobbpártján Tomasowtól délkeletre támadásunk sikeres volt. Tovább délre a helyzet változatlan.

A kaukázusi török győzelem.

Konstantinápoly, december 26. (Magyar Távirati Iroda.) A főhadiszállás a következő kommunikát teszi közzé: A tegnapi kommuniké kiegészítéseképpen a kaukázusi hadsereg től a következő táviratot kapjuk: Csapatunk az ellenséget visszavetették a határon. Tekintettel fősergünk offenzívájára, az oroszok elhagyják Azab—Kalembert—Ardsnál lévő hadállásait és rendetlenül menekülnek.

Az ottomán seregnek ez az akciója kitűnő válasz a december 17-iki és 20-iki orosz kommunikéire, amely azt írja, hogy az ottomán sereg fegyelme és szelleme teljesen megtört és hogy az oroszok az ottománokat éjszakai támadásban megverték és nekik veszteségeket okoztak. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az angolok támadása.

Berlin, december 26. Dec. 25-én délelőtt kisebb angol haderő benyomult német öbölbe. Hydroplánok, melyeket magával hozott a folyó torkolata ellen haladtak és közben az ott horgonyzó hajókon, valamint Cuxhaxen közelében levő gáztartályra bombát dobtak, anélkül, hogy találtak és kárt tettek volna, tűz alá vetetvén. A hydroplánok nyugati irányban visszavonultak. A mi léghajóink és repülőgépeink felderítő szolgálatot végeztek az angol haderő ellen és bom-

bákkal két angol torpedóuzót és kísérő gőzöst eltaláltak, képzelhető volt, hogy utóbbit bomba gyújtott. A beálló köd a további harcoknak véget vetett. Von Benhe.

Botbüntetés az orosz hadseregben.

Budapest, december 26. A Pester Lloyd jelenti Kerlovitzból, az orosz hadseregben újra behozták a botbüntetést.

Tüntetés Párisban.

Kopenhága, december 26. Párisban tegnap a parlament előtt nagy tüntetés volt a kormány ellen, ilyen kiáltással: „Le a háborúval.” A tüntetőket a katonaság szétverte.

Az oroszok visszavonulása Beregmegyéből.

Munkács, december 26. Az Est tudósítója jelenti: Vezérszállásnál az ellenséget megvertük. Az oroszok visszavonultak.

Az angol vatikáni követ Rómában.

Berlin, dec. 26. Sir Howard vatikáni angol követ megérkezett Rómába. A Tribuna szerint Sir Howardnak az lesz a feladata, hogy ellensúlyozza az osztrák magyar és a német befolyást és hogy egyuttal képviselje az összeköttetést Franciaország és a Vatikán között is.

..HIREK..

* **A győri káptalan küldöttségének tisztelgése Fetser Antal püspöknél.** A győri egyházmegyében mindenütt nagy örömet keltett Fetser Antal püspökké kinevezése. A győri káptalan részéről három tagból álló küldöttség jelenik meg új püspökük előtt, hogy személyesen is tolmácsolják a káptalan hódolatát. A küldöttség tagjai: dr. Balics Lajos káptalani helynök, Várts László kanonokok és Ragats János püspöki titkár. Ma este érkeznek a győri vendégek Nagyváradra s itt gróf Széchényi Miklós püspök vendégei lesznek. A küldöttség holnap, hétfőn tiszteleg az új győri püspöknél.

* **Rendkívüli kiadást** adunk a mai napon olvasóinknak. Karácsony kettős ünnepére nyomban vasárnap következvén, három napig egymás után nem jelent volna meg a Tiszántul. A mai izgalmas időkben azonban, mikor szinte óráról-órára kergetik egymást az események, nem hagyhattuk olvasóinkat ilyen hosszú ideig ujság nélkül. Inkább feláldozta a szerkesztőség az ünnep másodnapjának estéjét, csak hogy a két nap eseményeiről olvasóinkat tájékozhatassuk. Lapunk legközelebbi száma kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

* **Újévi üdvözlések megváltása a Hadsegélyző-bizottság céljaira.** Mozgalom indult meg, hogy a harcoló katonák, sebesültek segélyezésére s más hasonló célokra újévi üdvözlések megváltása címén adományokat gyűjtsünk a társadalom jószívűségéből. Ezen nemes célokra dr. Vueskies Gyula kanonok, papnöveldei igazgató 20 koronát, a I. sz. papnevelő-intézet előljárói és tanárai 20 koronát adományoztak újévi üdvözlések megváltása címén. Felkérjük áldozatkész közönségünket, hogy a küszöbön álló újév alkalmából ezen célok előmozdítására

adományozzanak s adományaikat akár lapunk szerkesztőségéhez, akár közvetlenül az Orsz. Hadsegélyző bizottsághoz Budapestre eljuttatni szíveskedjenek.

* **A Katholikus Kör sétahangversenye.** Ma, vasárnap, december 27-én tartja első sétahangversenyét a nagyváradai Katholikus Kör, amelyen a nagyváradai honvédzenekar, továbbá Beleznay Antal kitűnő zenei képességekkel bíró kedves leánya: Beleznay Boróka működnek közre. A kiváló sikert ezenkívül biztosítja a pompás műsor, amelyet az első sétahangversenyre összeállítottak. Közönségünk bizonyára tömeges megjelenésével honorálja a rendezőség buzgó törekvését, annál is inkább, mert a jövedelmet nemes és hazafias célra: a Vörös-Kereszt Egyesület javára szánták. A sétahangverseny kezdete 5 órakor, belépő díj 40 fillér.

Műsor: 1. Grieg: Ünnepi induló Sigurd „Jorsalfar” Suitteből. 2. Erkel F. Hunyadi László: Nyitány. 3. Delibes: Intermezzo Naila balletből. 4. a) Hubay I. Kromónia hegedűsből hegedűszóló. 4. b) Alard: Tyrolienne. Zenekar kísérettel előadja Beleznay Boróka. 5. Egyveleg. Összeállította Scharf Károly. Beléptidő 40 fill. Kezdeté délután 5 órakor. Felülfizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

* **II. oszt. ezüst vitézségi érem.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy Fürst Béla zászlós, Valerián László tart. zászlós, Bura Sándor, Légrádi Sándor és Tóth A. Mihály szakaszvezetők, Füzési Ferenc II. oszt. fegyvermester, Medve Mátyás, Kiss Lajos és Lantos István tizedesek, mindannyian a 4. ik honv. gy. e.-ben az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a II. oszt. ezüst vitézségi érmet kapták meg.

* **Vetítő-est a Katholikus Körben.** Legközelebbi vetítő előadását kedden, december 29-én tartja a Katholikus Kör a Szent László disztermében. Ez alkalommal dr. Pataky Arnold theologiai tanár, aki betutazta Törökországot s a Szentföldet, tart érdekes előadást a török fővárosról: Konstantinápolyról. A Kelet metropolisának ismertetése mindég aktuális, de különösen most az, mikor a dúló világháborúnak egyik részét ebből a török metropolisból irányítják. Az előadás közben pompás vetített képekben mutatják be Konstantinápoly nevezetességeit és egyes szebb pontjait. Az előadás délután 5 órakor kezdődik.

* **Esküvő.** Dr. Böszörményi László kir. albiró, tartalékos tüzérfőhadnagy, aki jelenleg a budapesti tüzéronkéntesi iskola tanára, Böszörményi Géza jeles ügyvéd nagy képzettségű fia, ma tartja esküvőjét Debrecenben Payor Erzsike urleánnyal, Payor Kálmán táblai tanácselnök ünnepelt szépségű leányával.

* **Új okmánybélyegek.** A magyar kir. államkincstár új 1 K 25 f-es őzbarna, narancsvörös és 1 K 70 f-es világos piros kékesibolyaszínű okmánybélyegeket hozott forgalomba.

* **Halálozás.** Id. Papp Mihály f. hó 25-én d. e. fél 10 órakor életének 55-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 27-én d. u. 2 órakor lesz Váradszentmártonban a jegyzői lakástól.

* **A polgárőrség gyűlése.** Ma, vasárnap d. u. fél 5-kor a polgárőrség gyűlést tart. A polgárőrség parancsnokság.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.